

KONGRES EVROPSKÉ PROTETICKÉ ASOCIACE SE ZAMĚŘIL NA PÉČI O PACIENTY VYŠŠÍHO VĚKU

Ve dnech 21. až 24. srpna 2013 se konal 37. výroční kongres **European Prosthodontic Association (EPA)** ve Finském Turku. Nosné téma bylo: *Challenges in Restorative Treatment of the Elderly Patients*.

Prof. Donald E. Ettinger (Iowa State University, USA) zahájil setkání tzv. Oxford lecture, na téma *How to manage patients with Alzheimer's disease and other dementias in the dental office?*.

Alzheimerova choroba je v současnosti nejčastější příčinou demencí, tvoří asi 50% demencí, dále následuje tzv. Lewy Body demence s 20% a vaskulárně podmíněná demence opět asi s 20% četností. Přednášející zdůraznil, že právě zubní lékař může být první, kdo vysloví podezření na závažnou diagnózu. Zapomínání termínů, nápadné zhoršení ústní hygieny, opakování otázek a jejich neporozumění, celková dezorientace v jinak známém prostředí, neschopnost užívat předměty běžné denní potřeby př. zubní kartáček, příbory apod. Pro publikum byla novinkou informace o extrémně vysokém procentu seniorů s demencí ve Finsku, ve srovnání s ostatními skandinávskými zeměmi. Příčina tohoto jevu není jasná.

Dalším zajímavým sdělením bylo *The importance of mastication for cognitive functioning*, které se zaměřilo na význam výživy u pacientů vyšších věkových kategorií.

Prof. Frauke Müller (University of Geneva, Švýcarsko) zdůraznila, že žvýkací funkce má pozitivní vliv na centrální nervový systém, a proto není vhodné podávat kašovitou stravu, která nestimuluje prokrvení žvýkacích svalů a mozku. Pro zajímavost: existují již specializovaní nutriční terapeuti pro seniory a sestavují se optimální jídelníčky a forma podávání tužších pokrmů i bez nutnosti použití příborů (jednohubky).

Oba autoři se věnovali včasnému ošetření pacientů s diagnózou demence. Ti se většinou po stanovení diagnózy dožijí dalších 8 -10 let. Sanace chrupu by měla být v souladu s úrovní spolupráce pacienta a navržené ošetření dlouhodobě funkční bez velkých a zásadních úprav. Novinkou nejsou ani identifikovatelné zubní náhrady pro ošetřující personál, který mnohdy přebírá péči o hygienu.

Prof. Bernd Wöstmann (Justus – Liebig University, Giessen, SRN) ve svém sdělení zdůraznil, že ošetření seniorů má svá specifická pravidla ve srovnání s ošetřením pacientů nižších věkových skupin. Zajímavá byla studie o potřebném rozsahu zubních oblouků na dostatečné zpracování potravy. Zdůraznil důležitost páru antagonistů i v menším počtu.

Věnoval se také principům *evidence based dentistry* u seniorů. V části zaměřené na jejich praktické ošetření akcentoval význam a využití neutrální zóny při konstrukci celkových náhrad.

Dalším nosným tématem kongresu byla **implantologie** u pacientů vyšších věkových kategorií s postiženým parodontem. **Prof. Biarni E. Pjetursson** (University of Iceland, Reykjavik), **prof. Joke Duyck** (University of Leuven, Belgie) i **prof. Hugo de Bruyn** (University of Gent, Belgie) ve svých příspěvcích demonstrovali nejen teoretické, ale i praktické zkušenosti s dlouhodobým ošetřením implantáty. Shodli se v názoru, že je vhodnější včasné radikálnější ošetření, než snaha uchovat zuby s nejistou prognózou či spoléhat na reendodontické ošetření. Diskuze se dále orientovala na problematiku periimplantitidy a minimalizace rizika jejího vzniku. Přednášející zdůraznili, že periimplantitis rezultuje nejčastěji z malhygieny zhoršené často nevhodným tvarem a velikostí suprakonstrukcí. Kde nelze zajistit dobrou hygienu je lépe konstruovat hybridní náhradu nesenou implantáty.

Všichni autoři demonstrovali celou řadu selhání ošetření s implantáty tam, kde ošetřující nevhodně indikoval počet implantátů a typ nevhodné suprastruktury. **Prof. Klaus Gottfredsen** (University of Copenhagen, Dánsko) zpestril problematiku ošetřování seniorů ukázkami péče o pacienty s agenezemi stálých zubů a možnostmi jejich náhrady.

Zajímavé bylo i sdělení **prof. Ireny Sailer** (University of Zurich, Švýcarsko), ve kterém prezentovala výsledky hodnocení konstrukcí fixních náhrad ze zirkonu po deseti letech a různých druhů fazetovací keramiky. Zabývala se i problematikou odštípnutí fazetovací keramiky a překvapivým údajem byl výskyt této komplikace až ve 40% případů. Tento problém spolu s praskáním zirkonových konstrukcí je stále aktuální i když se mu věnuje rozsáhlý výzkum. Jednu z důležitých rolí hraje tvarování konstrukce, exaktnost laboratorního zpracování a morfologie okluze. Stále platí, že jistotou ve fixní protetice pro laterální úseky je metalokeramika, ve frontálním úseku je materiálem číslo jedna sklokeramika.

Česká republika byla zastoupena přednáškou na téma ***Limits of functional aesthetics in elderly patients*** autorů **H. Hubálková, M. Bartoňová a J. Charvát**. Prezentace se zaměřila na specifické požadavky protetického ošetření u seniorů ve srovnání s mladšími pacienty. Při sestavení plánu ošetření je nezbytné respektovat sníženou adaptabilitu a konzervativní přístup většiny seniorů k radikálním způsobům ošetření. Zubní lékaři by měli být pečlivější při syntéze požadavků pacienta na funkční a estetické kvality ošetření a limity plynoucí ze zdravotních, sociálních a ekonomických podmínek ošetření. Stomatolog se často setkává s rozporem mezi vlastní vizí optimálního ošetření a realitou. Na vybraných kazuistikách komplikovaných případů autoři dokládali možnosti vhodného ošetření u rozsáhlých ztrát

chrupu, bezzubých čelistí, vrozených vad a poúrazových stavů s rozsáhlými obličejovými defekty. Stále nedoceneným řešením u seniorů jsou hybridní náhrady kotvené na přirozených zubech i implantátech. U seniorů je často výsledné ošetření nuceným kompromisem ve vztahu funkce k estetice.

Odborný program kongresu završil **prof. Esko Valtaoja**, přední finský filosof, který velmi vtípně pojednal o budoucnosti lidstva, nejenom z medicínského hlediska.

Skvělým hostitelem kongresu bylo starobylé, univerzitní město Turku, dřívější hlavní město Finska, které v roce 2011 bylo zvoleno hlavním kulturním městem Evropy. **Prof. Timo Närhi**, prezident Evropské protetické asociace a prezident letošního kongresu se zhostil odborného a organizačního uspořádání mezinárodní akce bezchybně.

Kongresu se zúčastnilo 295 zubních lékařů z 33 zemí celého světa včetně Japonska, Saudské Arábie, Austrálie, Súdánu, Izraele či Brazílie.

Všichni účastníci se již dnes připravují na příští kongres EPA, který se bude konat v Istanbulu a prezidentem kongresu bude **prof. Cetin Sevük**. Tématem bude *Conventional vs Computerized Prosthodontics*.

doc. MUDr. Hana Hubálková, PhD.
předsedkyně České společnosti protetické stomatologie